

Millorem el nostre català

Per Maria Lluïsa Rodríguez i Peraferrer

Contrasteu les formes del vostre exercici amb les del model següent: Jaieu, naixement, naixo, naixia, pascut, paixerà, traurem, fària, treuen, renaixença.

PARLA

Variant una mica de tema, en aquesta lliçó podríem enraonar dels esports, alguns dels quals s'han convertit ja en l'espectacle de les grans masses.

En no saber com s'anomenen, la gran majoria de catalans empra la forma castellana, sense ni tan sols l'adaptació fonètica.

Així parlem de "Boxeo", quan hauríem de dir *boxa*, tenint cura de pronunciar la "a" final com a vocal neutra. Comunicuem també: "Aquesta tarda hi ha baloncesto", quan hauria de ser "Aquesta tarda hi ha bàsquet" i, fins i tot, anunciem "El futbol és a les vuit", tot accentuant la "u", quan cal fer forta la "o" final i dir: "El futbol és a les vuit" (aquesta errata no és tan freqüent com les dues anteriors).

Fixem-nos, doncs, en aquests termes per tal de catalanitzar la nostra parla a tots els sectors i de manera global.

ESCRITURA

Bé, amics lectors, avui arribem a la fi de l'estudi de la vocal neutra, la nostra companya de fa tres setmanes i el so vocàlic més abundós del nostre idioma.

En acabar, donarem una norma, que si bé és vàlida per a nosaltres, formats íntegrament en castellà, és d'esperar que no ho sigui per als nostres descendents.

És la següent: Generalment, una vocal neutra inicial o medial és escrita amb la mateixa vocal que porta el mot corresponent castellà, del mateix origen.

Exemples: seriós (serio), salut (salud), feliç (feliz)...

Hi ha, però, unes quantes excepcions, en les quals a una "a" castellana correspon una "e" catalana i viceversa. Les principals són: Alcàsser, assemblea, ebenista, efeminat, emparar, enyorança, espàrrec, meravella, monestir, orfe (huérfano), ràfega, resplendir, sergent, treball, vernís (barniz).

Ambaixada, arravatar, assassí, avaria, rancor, sanefa, Sardenya.

Fora d'això, ja sols us puc aconsellar la consulta del diccionari o la gramàtica.

Exercici: Apliqueu el que heu après posant "a" o "e" en els buits dels mots següents: J...rdí, ...spòs, v...hicle, c...tàstrose, s...rgent, ...mbaixada, v...rdejant, mon...stir, s...cret, ass...ssí.

En el proper número podreu corregir les possibles (i espero que escasses) falles. Podeu consultar-me el que vulgueu a "Millorem el nostre català". 9PAÍS. Carrer de Lasauca, 21. Figueres.

Llançà

"L'Estatut l'ha de votar el poble català; no ens l'han pas de fer des de Madrid"

(Del nostre corresponsal, Josep Maria Salvatella).— Tingué lloc al Centre Cultural l'anunciada presentació de Miquel Roca i Junyent, secretari general adjunt de C.D.C. i destacat parlamentari, i de Francesc Ferrer i Gironès, senador, del mateix partit.

Amb una assistència notable —unes dues-cents setanta persones—, més que un miting propagandístic de partit, el que ens oferiren ambdós polítics fou una molt completa informació del moment polític i econòmic actual. Presentà l'acte l'Eduard Puig i Vayreda.

Francesc Ferrer feu un acurat estudi dels acords del Pacte de

la Moncloa i de la situació econòmica, que qualificà de greu, però "en procés de redreçament". Fugí de la fàcil demagògia i insistí en la necessitat de l'esforç comú.

Roca i Junyent, en un parlament més extens, traçà una panoràmica dels problemes catalans davant la nova Constitució i les futures eleccions municipals. "Encara som a mig camí de la democràcia. Als llocs de poder hi ha encara molta gent que no és la que va sortir a les eleccions". Quant a les municipals, afirmà que "és mentida que tothom vulgui fer-les aviat. El partit del govern, per exemple, no ho vol, perquè té por de

perare-les". Assenyala els perills de l'elecció del batlle com a cap de fila de la llista guanyadora i l'absurd de l'obligació de fer els pactes electorals a nivell provincial. "Això és carregar-se l'autonomia local".

Parlant de la Constitució, Roca es referí a les desafortunades declaracions de Julián Marías pel que fa al terme "nacionalitats". Explicà el problema de les llistes de competències govern central-Generalitat. Donà suport al referèndum de l'Estatut i acabà dient: "Recuperem per a Catalunya la llengua, la cultura, el món laboral. Diem no al centralisme. Som capaços d'autogovernar-nos".

Garriguella

El tradicional "ranxo", un èxit sorprenent

Es reedità una poesia sobre els "Goigs del Carnestoltes" del 1852

(Del nostre corresponsal, Josep Playà i Maset).— Prop de 700 persones, més de les que té el poble de Garriguella, participaren en la festa de Carnaval. El tradicional "ranxo" assolí un èxit sorprenent, desbordant fins i tot les previsions fetes anteriorment, ja que a darrera hora hi assistiren nombrosos forasters, en part degut al bon temps que hi acompanyà.

Cal dir que el Carnaval a

Garriguella pertany ja una mica a la història del poble per la brillantor que sempre ha adquirit. Precisament, aquest any s'ha reeditat una poesia sobre els "Goigs del Carnestoltes" del 1852, feta per Felicià Escarrà, un d'aquests poetes anònims que recullen les tradicions dels pobles i garriguellenc també.

Mentre es menjava el "ranxo", un dels organitzadors dirigí unes paraules de salutació, amb

una encesa oratòria que recordà aquells antics discursos del Carnestoltes que havien fet, aquí, gent tan popular com en Tonet Rei.

S'obsequià també als participants amb un calendari, on es reproduïx una fotografia del poble i un lema que resumeix una mica la vida i l'esperit d'aquesta terra: "Garriguella: gent noble, terra pobra i vi senyor".

Venga a ver las ventajas de un gran coche.

Porque el Renault Siete tiene las ventajas de los grandes coches: cuatro buenas puertas para que la familia entre y salga cómodamente, sin contorsiones; un maletero de 400 dm³ (el mayor en los coches de su categoría); el confort y la amplitud interior de los coches grandes.

Pero sin sus inconvenientes: el Renault Siete es fácil de aparcar, de conducir y de mantener; consume sólo 6,8 litros y no sobrepasa la barrera fiscal de los 9 caballos.

¿Por qué el Renault Siete? Sencillamente, porque el Renault Siete es todo un coche.

RENAULT siete Todo un coche

Motor Renault 1.037 cm³ Tracción delantera. Suspensión por barras de torsión. Cuatro puertas.

Le esperamos en:

ENRIQUE JUANOLA, S.A.

C/ Vilallonga, 59
Tel. 50.09.62 - 50.09.66

Elecciones Sindicales en el Baix Empordà

Por ahora, dominio de la UGT

(De nuestro corresponsal, X. Amir).— Por medio de la Secretaria de Organización del Comité Electoral de UGT, nos llegan los primeros resultados de las elecciones sindicales, resultados favorables a esta central, cual es el caso de las empresas Vila Corredor y Lluís Català, de los ramos de la construcción y metal, respectivamente, donde han copado las plazas de delegados. Ello en Palafrugell. Mientras, y en la vecina Pals, UGT ha ganado ampliamente en la empresa Servià Cantó, empresa de 240 trabajadores, donde de los 9 puestos del Comité de Empresa, 7 han correspondido a esta central, y los dos restantes han sido para independientes.

Ultima hora

La CNT convoca una manifestación para el domingo

(De nuestro corresponsal, X.A.). -Flotaba en el ambiente que el affaire de l'Horta d'en Carles iba a derivar hacia otros derroteros, y así no nos ha sorprendido excesivamente la convocatoria de una manifestación para el próximo domingo día 12 y a las doce horas en la Plaça Nova. La convoca la CNT en solidaridad con los vecinos afectados por mediación de un comunicado, en el que indica "que una vez más la corrupción administrativa ha permitido que un espacio considerado como zona verde haya pasado a ser urbano intensivo. Este es el caso de l'Horta d'en Carles donde actualmente se está construyendo un edificio que pretende llegar a los 22 metros de altura".

Los tres objetivos de la misma son: "Sensibilizar a nuestros conciudadanos con-

tra la especulación del suelo, exigir la paralización de las obras y de la defensa de los espacios verdes. Al tiempo los partidos políticos y demás centrales sindicales quieren quedar al margen de la misma, o así lo entendemos al no pronunciarse pese a que la CNT convoca también a ellos y a todos los vecinos de la villa".

La CNT es una central sindical que en Palafrugell, pese a contar con muchas simpatías, no posee un número de afiliados importante —no llega al centenar—, mientras que sus homónimos UGT y CCOO se encuentran sobre los mil. Y será la CNT la encargada de aglutinar a los palafrugellenses preocupados por los temas urbanísticos y contrarios a l'Horta d'en Carles, si la autoridad lo permite.